

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

20. september 2017*

»Appel – landbrug – fjerkrækød – frosne kyllinger – eksportrestitutioner – gennemførelsesforordning (EU) nr. 689/2013, hvorved restitutionen fastsættes til 0 EUR – lovlighed – forordning (EF) nr. 1234/2007 – artikel 162 og 164 – restitutionernes formål og art – kriterier for fastsættelse af restitutionsbeløbet – generaldirektøren for Generaldirektorat for Landbrug og Udvikling af Landdistrikters kompetence til at undertegne den omtvistede forordning – magtfordrejning – »komitologi« – forordning (EU) nr. 182/2011 – artikel 3, stk. 3 – høring af Forvaltningskomitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter – forelæggelse af udkast til gennemførelsesforordninger under møder i denne komité – overholdelse af fristerne – tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter – annulation med opretholdelse af virkningerne«

I sag C-183/16 P,

angående en appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 23. marts 2016,

Tilly-Sabco SAS, Guerlesquin (Frankrig), ved advokats R. Milchior, F. Le Roquais og S. Charbonnel,

sagsøger,

de øvrige parter i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved A. Lewis og K. Skelly, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

Doux SA, Châteaulin (Frankrig),

intervenient i første instans,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta, og dommerne J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (refererende dommer), C.G. Fernlund og S. Rodin,

generaladvokat: N. Wahl,

justitssekretær: fuldmægtig K. Malacek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. marts 2017,

* Processprog: fransk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 4. maj 2017,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved sin appel har Tilly-Sabco SAS nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 14. januar 2016, Tilly-Sabco mod Kommissionen (sag T-397/13, EU:T:2016:8, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten frifandt Kommissionen i søgsmålet, hvor appellanten havde nedlagt påstand om annullation af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 689/2013 af 18. juli 2013 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød (EUT 2013, L 196, s. 13, herefter den »omtvistede forordning«).

Retsforskrifter

Forordning nr. 1234/2007

- 2 65. og 77. betragtning til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (EUT 2007, L 299, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 517/2013 af 13. maj 2013 (EUT 2013, L 158, s. 1) (herefter »forordning nr. 1234/2007«), har følgende ordlyd:

»(65) Et fællesmarked i [Unionen] medfører en ordning for samhandelen med tredjelande. Samhandelsordningen bør omfatte importtold og eksportrestitutioner og bør i princippet stabilisere [EU]-markedet. Samhandelsordningen bør baseres på de aftaler, der er indgået i forbindelse med de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguay-runden.

[...]

(77) Muligheden for ved eksport til tredjelande at yde restitutioner, der er baseret på forskellen mellem priserne i [Unionen] og på verdensmarkedet og ligger inden for de begrænsninger, som [Unionen] har forpligtet sig til i WTO, skal gøre det muligt at sikre [Unionens] deltagelse i den internationale handel med visse produkter, der er omfattet af denne forordning. Der bør fastsættes værdi- og mængdegrænser for subsidieret eksport.«

- 3 Artikel 162, stk. 1, i forordning nr. 1234/2007 fastsætter navnlig følgende:

»I det omfang det er nødvendigt for at muliggøre eksport på grundlag af noteringerne eller priserne på verdensmarkedet og inden for de begrænsninger, der følger af aftaler indgået i henhold til [...] artikel [218 TEUF], kan forskellen mellem disse noteringer eller priser og priserne i [Unionen] udlignes ved eksportrestitutioner for:

- a) produkter fra følgende sektorer, der skal eksporteres i uforarbejdet stand

[...]

viii) fjerkrækød.«

- 4 Artikel 164 i forordning nr. 1234/2007 med overskriften »Fastsættelse af eksportrestitutioner« bestemmer i stk. 1-3:

»1. Eksportrestitutionerne skal være ens for hele [Unionen]. De kan differentieres efter destination, især når verdensmarkedssituationen, specifikke krav på visse markeder eller forpligtelser, der følger af aftaler indgået i henhold til [...] artikel [218 TEUF], gør dette nødvendigt.

2. Kommissionen fastsætter restitutionerne.

Fastsættelsen kan ske:

- a) med regelmæssige mellemrum
- b) ved licitation for produkter, for hvilke denne procedure var fastsat allerede før datoen for anvendelsen af denne forordning, jf. artikel 204, stk. 2.

Medmindre fastsættelsen sker ved licitation, fastsættes listen over produkter, for hvilke der ydes eksportrestitution, samt restitutionens størrelse mindst en gang hver tredje måned. Restitutionerne kan dog fastholdes på samme niveau i mere end tre måneder og om fornødent ændres af Kommissionen uden bistand fra den komité, der er nævnt i artikel 195, stk. 1, inden for tidsintervallet efter anmodning fra en medlemsstat eller på Kommissionens eget initiativ.

3. Der tages hensyn til et eller flere af følgende aspekter, når der fastsættes restitutioner for et bestemt produkt:

- a) situationen og den forventede udvikling i:
 - priserne for produktet og de disponible mængder på [det indre] marked
 - priserne for produktet på verdensmarkedet.
- b) den fælles markedsordnings mål, som er at sikre ligevægt og en naturlig udvikling i priser og samhandel på dette marked
- c) behovet for at undgå forstyrrelser, som vil kunne forårsage en længerevarende uligevægt mellem udbud og efterspørgsel på [EU's] marked
- d) det økonomiske aspekt i forbindelse med den påtænkte eksport
- e) de begrænsninger, der følger af aftaler indgået i henhold til [...] artikel [218 TEUF]
- f) nødvendigheden af at skabe balance mellem anvendelsen af [EU]-basisprodukter med henblik på eksport af forarbejdede varer til tredjelande og anvendelsen af produkter fra disse lande, der tillades importeret til forædling
- g) de gunstigste afsætningsomkostninger og omkostninger ved transport fra [EU's] markeder til [EU's] eksporthavne eller andre eksportsteder samt transportomkostninger mv. til bestemmelseslandet
- h) efterspørgslen på [det indre] marked
- i) for svinekød, æg og fjerkrækød forskellen mellem priserne i [EU] og priserne på verdensmarkedet for den mængde foderkorn, der i [EU] er nødvendig for at producere de pågældende produkter.«

- 5 Artikel 195 i forordning nr. 1234/2007 med overskriften »Udvalg« bestemmer i stk. 1 og 2:
- »1. Kommissionen bistås af Forvaltningskomitéen for den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter (i det følgende benævnt »forvaltningskomitéen«).
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.
- Det tidsrum, der nævnes i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til én måned.«
- 6 Artikel 196, i forordning nr. 1234/2007 med overskriften »Tilrettelæggelse af forvaltningskomitéens arbejde«, har følgende ordlyd:
- »Ved tilrettelæggelsen af møderne i den forvaltningskomité, der er nævnt i artikel 195, stk. 1, tages der navnlig hensyn til dens ansvarsområder, den særlige karakter af det emne, der skal behandles, samt behovet for at inddrage passende ekspertise.«
- 7 Forordning nr. 1234/2007 blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT 2013, L 347, s. 671).

Forordning nr. 182/2011

- 8 Den første henvisning i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT 2011, L 55, s. 13), har følgende ordlyd:
- »under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 291, stk. 3«.
- 9 Fjerde til niende betragtning til forordning nr. 182/2011 er affattet således:
- »(4) TEUF pålægger nu Europa-Parlamentet og Rådet at fastsætte de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.
- (5) Det er nødvendigt at sikre, at procedurerne for denne kontrol er klare, effektive og står i et rimeligt forhold til arten af gennemførelsesretsakterne, og at de afspejler de institutionelle krav i TEUF såvel som den erfaring, der er indhøstet, og den fælles praksis, der er fulgt i forbindelse med gennemførelsen af afgørelse 1999/468/EF.
- (6) I de basisretsakter, der kræver medlemsstaternes kontrol, for at Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, bør der med henblik på denne kontrol nedsættes udvalg sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne og med Kommissionen som formand.
- (7) Hvor det er relevant bør kontrolmekanismen omfatte henvisning til et appeludvalg, som bør mødes på passende niveau.
- (8) Af hensyn til forenkling bør Kommissionen alene udøve gennemførelsesbeføjelser efter én af to procedurer, nemlig rådgivningsproceduren eller undersøgelsesproceduren.
- (9) For yderligere at forenkle bør der gælde fælles procedureregler for udvalgene, herunder de centrale bestemmelser om deres funktion og mulighed for at afgive en udtalelse efter en skriftlig procedure.«

10 Artikel 2 i forordning nr. 182/2011 med overskriften »Valg af procedure« bestemmer i stk. 1 og 2:

»1. En basisretsakt kan foreskrive anvendelse af rådgivningsproceduren eller undersøgelsesproceduren under hensyntagen til de påkrævede gennemførelsesretsakters art eller virkning.

2. Undersøgelsesproceduren anvendes navnlig til vedtagelse af:

a) generelle gennemførelsesretsakter

b) andre gennemførelsesretsakter vedrørende:

i) programmer med betydelige konsekvenser

ii) den fælles landbrugs- og fiskeripolitik

iii) miljø, sikkerhed eller beskyttelse af menneskers, dyrs eller planters sundhed eller sikkerhed

iv) den fælles handelspolitik

v) beskatning.«

11 Artikel 3 i forordning nr. 182/2011 med overskriften »Fælles bestemmelser« bestemmer i stk. 1-4 og 7:

»1. De fælles bestemmelser i nærværende artikel anvendes på alle procedurerne i artikel 4-8.

2. Kommissionen bistås af et udvalg sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne. Formanden for udvalget skal være en repræsentant for Kommissionen. Formanden deltager ikke i udvalgets afstemninger.

3. Formanden forelægger udvalget det udkast til gennemførelsesretsakt, der skal vedtages af Kommissionen.

Bortset fra i behørigt begrundede tilfælde indkalder formanden til møde mindst 14 dage efter, at udvalget har fået forelagt udkastet til gennemførelsesretsakt og udkastet til dagsorden. Udvalget afgiver sin udtalelse om udkastet til gennemførelsesretsakt inden for en tidsfrist, som kan fastsættes af formanden under hensyntagen til, hvor meget sagen haster. Tidsfristerne skal være forholdsmæssigt afpassede og give udvalgsmedlemmerne mulighed for tidligt og effektivt at gennemgå udkastet til gennemførelsesretsakter og give udtryk for deres synspunkter.

4. Indtil udvalget har afgivet udtalelse, kan ethvert medlem af udvalget foreslå ændringer, og formanden kan fremlægge ændrede udgaver af udkastet til gennemførelsesretsakt.

Formanden bestræber sig på at finde de løsninger, der er bredest mulig tilslutning til i udvalget. Formanden underretter udvalget om, på hvilken måde der er taget hensyn til drøftelserne og forslagene til ændringer, navnlig hvad angår de forslag, der har været bred tilslutning til i udvalget.

[...]

7. Kontrolmekanismen skal, hvor det er relevant, omfatte henvisning til et appeludvalg.

Appeludvalget vedtager selv sin forretningsorden med simpelt flertal blandt udvalgets medlemmer på forslag af Kommissionen.

Indbringes en sag for appeludvalget, skal det, undtagen i behørigt begrundede tilfælde, træde sammen tidligst 14 dage og senest 6 uger efter datoen for henvisningen. Appeludvalget afgiver sin udtalelse senest to måneder efter datoen for henvisningen, jf. dog stk. 3.

En repræsentant for Kommissionen varetager appeludvalgets formandskab.

Formanden fastsætter datoen for appeludvalgsmødet i tæt samarbejde med udvalgets medlemmer, således at medlemsstaterne og Kommissionen kan sikre et passende repræsentationsniveau. Kommissionen indkalder til det første møde i appeludvalget senest den 1. april 2011 med henblik på at vedtage dets forretningsorden.«

- 12 Artikel 5 i forordning nr. 182/2011 med overskriften »Undersøglesprocedure« fastsætter i stk. 1-4:

»1. Når undersøgelsesproceduren finder anvendelse, afgiver udvalget udtalelse med det flertal, der er fastsat i artikel 16, stk. 4 og 5, [TEU] og i givet fald artikel 238, stk. 3, TEUF for retsakter, der skal vedtages efter forslag fra Kommissionen. De stemmer, der afgives i udvalget af repræsentanterne for medlemsstaterne, vægtes som anført i de nævnte artikler.

2. Afgiver udvalget en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen udkastet til gennemførelsesretsakt.

3. Afgiver udvalget en negativ udtalelse, vedtager Kommissionen ikke udkastet til gennemførelsesretsakt, jf. dog artikel 7. Når en gennemførelsesretsakt anses for at være nødvendig, kan formanden enten forelægge en ændret udgave af udkastet til gennemførelsesretsakt for det samme udvalg inden for to måneder efter afgivelsen af den negative udtalelse eller forelægge udkastet til gennemførelsesretsakt for appeludvalget til yderligere drøftelse inden for en måned efter afgivelsen.

4. Afgives der ikke nogen udtalelse, kan Kommissionen vedtage udkastet til gennemførelsesretsakt bortset fra i de i andet afsnit omhandlede tilfælde. Vedtager Kommissionen ikke udkastet til gennemførelsesretsakt, kan formanden forelægge udvalget en ændret udgave heraf.

[...]«

- 13 Forordningens artikel 8 med overskriften »Gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks« fastsætter i stk. 1-4:

»1. Uanset artikel 4 og 5 kan det bestemmes i en basisretsakt, at nærværende artikel finder anvendelse i behørigt begrundede særligt hastende tilfælde.

2. Kommissionen vedtager en gennemførelsesretsakt, der skal finde anvendelse straks, uden forudgående forelæggelse for et udvalg, og som skal være gældende i maksimalt seks måneder, medmindre andet er fastsat i basisretsakten.

3. Formanden forelægger senest 14 dage efter vedtagelsen af den i stk. 2 nævnte retsakt denne for det relevante udvalg med henblik på dets udtalelse.

4. Finder undersøgelsesproceduren anvendelse, skal Kommissionen, såfremt udvalget afgiver en negativ udtalelse, straks ophæve den gennemførelsesretsakt, der er vedtaget i henhold til stk. 2.«

- 14 Artikel 9 i forordning nr. 182/2011 med overskriften »Forretningsorden« præciserer i stk. 1:

»Hvert udvalg vedtager med et simpelt flertal af medlemmerne sin forretningsorden på forslag af formanden på grundlag af en standardforretningsorden, der udarbejdes af Kommissionen efter høring af medlemsstaterne. Standardforretningsordenen offentliggøres af Kommissionen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Eksisterende udvalg tilpasser i det omfang, det måtte være nødvendigt, deres forretningsorden til standardforretningsordenen.«

Komitologi-afgørelserne

- 15 Artikel 2, andet afsnit, og artikel 2, sjette afsnit, første og andet punktum, i Rådets afgørelse 87/373/EØF af 13. juli 1987 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EFT 1987, L 197, s. 33), samt artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 2, første og andet punktum, i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EFT 1999, L 184, s. 23), som ophævede afgørelse 87/373 (herefter samlet »komitologi-afgørelserne«), havde følgende identiske ordlyd:

»Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyntagen til de pågældende spørgsmåls hastende karakter.«

- 16 Afgørelse 1999/468 blev ophævet ved forordning nr. 182/2011.

Forvaltningskomitéens forretningsorden

- 17 Forvaltningskomitéens forretningsordens artikel 3 har følgende ordlyd:

»1. Formanden sender indkaldelsen, udkastet til dagsorden og det udkast til gennemførelsesretsakt, som udvalget er blevet anmodet om at afgive udtalelse om, til udvalgsmedlemmerne i god tid inden mødet under hensyn til, hvor meget sagen haster, og hvor kompleks den er, dog senest 14 kalenderdage inden mødedatoen, jf. artikel 3, stk. 3, andet afsnit, i forordning (EU) nr. 182/2011. Andre dokumenter vedrørende mødet, navnlig dokumenter, der ledsager udkastet til gennemførelses-retsakt, skal så vidt muligt fremsendes inden samme frist.

Når der regelmæssigt kræves hurtig handling, eller hvor basisretsakten indeholder specifikke obligatoriske frister for at handle, kan der dog fastsættes kortere frister. [...]

2. I behørigt begrundede tilfælde kan formanden på eget initiativ eller på et udvalgsmedlems anmodning afkorte fristen for fremsendelse af dokumenter i stk. 1, første afsnit. Kun i helt ekstraordinære hastetilfælde, navnlig for at undgå væsentlige markedsforstyrrelser på landbrugsområdet eller beskytte Unionens finansielle interesser som omhandlet i artikel 325 [...] TEUF's forstand, kan fristen være kortere end 5 kalenderdage.«

Tvistens baggrund

- 18 Tilly-Sabco er et fransk selskab, der driver virksomhed inden for eksport af hele, frosne kyllinger til lande i Mellemøsten.
- 19 I overensstemmelse med bl.a. artikel 162 og 164 i forordning nr. 1234/2007 har Kommissionen med regelmæssige mellemrum ved gennemførelsesforordninger fastsat eksportrestitutionerne inden for fjerkrækødsektoren.
- 20 Efter vedtagelsen af Kommissionens forordning (EU) nr. 525/2010 af 17. juni 2010 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød (EUT 2010, L 152, s. 5) var disse restitutioner genstand for en progressiv nedsættelse hvad angår tre kategorier af frosne kyllinger. Først blev de sat ned fra 40 EUR/100 kg til 32,50 EUR/100 kg. Det sidstnævnte beløb blev, efter at det var blevet opretholdt i otte successive gennemførelsesforordninger, herefter ændret til 21,70 EUR/100 kg i medfør af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 962/2012 af 18. oktober 2012 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød (EUT 2012, L 288, s. 6).

- 21 Ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 33/2013 af 17. januar 2013 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød (EUT 2013, L 14, s. 15) foretoges en ny nedsættelse, hvorved restitutionerne blev fastsat til 10,85 EUR/100 kg for de tre pågældende kategorier frosne kyllinger. Dette beløb blev herefter opretholdt ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 360/2013 af 18. april 2013 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød (EUT 2013, L 109, s. 27).
- 22 Ved den omtvistede forordning ophævede Kommissionen gennemførelsesforordning nr. 360/2013 og fastsatte eksportrestitutionerne til nul for de tre kategorier frosne kyllinger, hvis koder er 0207 12 10 9900, 0207 12 90 9190 og 0207 12 90 9990. Størrelsen af restitutionerne for de seks andre varer – navnlig kyllinger – der er gengivet i bilaget til den omtvistede forordning, som var blevet fastsat til nul ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1056/2011 af 20. oktober 2011 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød (EUT 2011, L 276, s. 31), blev ikke ændret. Det fremgår af bilaget til den omtvistede forordning, at de af eksportrestitutionerne omfattede bestemmelsessteder navnlig var lande i Mellemøsten.
- 23 Udkastet til den omtvistede forordning blev forelagt og fremsat til afstemning på forvaltningskomitéens møde den 18. juli 2013.
- 24 Med hensyn til den i denne forbindelse fulgte procedure har Kommissionen for Retten anført følgende.
- 25 Den 16. juli, dvs. to dage inden forvaltningskomitéens møde, sendte Kommissionen med e-mail til forvaltningskomitéens medlemmer et dokument med titlen »EU Market situation for poultry« (Situationen på fjerkræmarkedet i Unionen).
- 26 I løbet af formiddagen den 18. juli 2013, hvor mødet i forvaltningskomitéen blev afholdt, præsenterede Kommissionen situationen på fjerkræmarkedet. I løbet af eftermiddagen, hvor dette møde fortsatte, efter kl. 13:00, forelagde Kommissionen udkastet til den omtvistede forordning for forvaltningskomitéen. Der var tale om en standardforordning, hvori alene tallene var blevet opdateret. Der var nærmere bestemt tale om en fotokopi af den foregående forordning om fastsættelse af eksportrestitutioner, hvori omtalen af restitutionsbeløbene var blevet overstreget med blyant.
- 27 Der blev efterfølgende stemt om udkastet til den omtvistede forordning. Generaldirektøren for Kommissionens Generaldirektorat for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter opfyldte formaliteterne for selvcertificering den samme dag kl. 15:46 med henblik på at kunne offentliggøre den omtvistede forordning i *Den Europæiske Unions Tidende* den efterfølgende dag, for at den straks kunne træde i kraft og blive gældende.
- 28 Første til tredje samt sjette og syvende betragtning til den omtvistede forordning har følgende ordlyd:
- »(1) I henhold til artikel 162, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1234/2007 kan forskellen mellem priserne i EU og verdensmarkedspriserne for de produkter, der er anført i forordningens bilag I, del XX, udlignes ved en eksportrestitution.
- (2) Under hensyn til den nuværende markedssituation for fjerkrækød bør der fastsættes eksportrestitutioner efter bestemmelserne og kriterierne i artikel 162, 163, 164, 167 og 169 i forordning (EF) nr. 1234/2007.
- (3) I artikel 164, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1234/2007 er det fastsat, at restitutionen kan differentieres efter bestemmelsesstedet, navnlig når situationen på verdensmarkedet, de specifikke vilkår på visse markeder eller forpligtelser som følge af aftaler, der er indgået i henhold til [...] artikel [218 TEUF], gør det nødvendigt.

[...]

(6) For at undgå divergens med den nuværende markedssituation, undgå markedsspekulationer og sikre en effektiv forvaltning bør denne forordning træde i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

(7) Forvaltningskomitéen [...] har ikke afgivet udtalelse inden for den af formanden fastsatte frist.«

29 Artikel 1, stk. 1, i den omtvistede forordning bestemmer:

»Der ydes eksportrestitutioner som omhandlet i artikel 164 i forordning (EF) nr. 1234/2007 for de produkter og de beløb, der er anført i bilaget til nærværende forordning [...]«

30 I bilaget er eksportrestitutionsbeløbene fastsat til nul for samtlige de omfattede produkter.

31 Den omtvistede forordning blev undertegnet af generaldirektøren for Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter, offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* den 19. juli 2013 og trådte i kraft samme dag.

Sagen for Retten og den appellerede dom

32 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 6. august 2013 anlagde Tilly-Sabco sag med påstand om annullation af den omtvistede forordning.

33 Tilly-Sabco fremsatte til støtte for sit søgsmål fem anbringender om, for det første, tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter og procedurefordrejning, for det andet, procedurefejl og manglende beføjelser, for det tredje, begrundelsesmangel, for det fjerde, tilsidesættelse af gældende ret eller en åbenbart urigtig vurdering og, for det femte, en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.

34 I den appellerede dom fastslog retten først, at sagen kunne antages til realitetsbehandling, idet den vurderede, at den omtvistede forordning var en regelfastsættende retsakt, som ikke omfattede gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF, idet den dernæst frifandt Europa-Kommissionen og endelig fastslog, at Tilly-Sabco skulle bære sine egne omkostninger.

Parternes påstande

35 Tilly-Sabco har nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves.
- Den omtvistede forordning annulleres.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

36 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Appellen forkastes.
- Tilly-Sabco tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Om appellen

- 37 Tilly-Sabco har til støtte for appellen fremført fire anbringender. Det første anbringende, der er inddelt i fem led, vedrører en forkert fortolkning af såvel artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011 som artikel 162 og 164 i forordning nr. 1234/2007, det andet anbringende vedrører generaldirektøren for Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikters manglende kompetence til at undertegne den omtvistede forordning, det tredje anbringende, der er inddelt i fem led, vedrører en tilsidesættelse af artikel 296 TEUF, flere selvmodsigende begrundelser og tilsidesættelser af artikel 164, stk. 3, i forordning nr. 1234/2007, og det fjerde anbringende, der er inddelt i tre led, vedrører selvmodsigende begrundelser, tilsidesættelser af artikel 164, stk. 3, litra b), i forordning nr. 1234/2007 og en urigtig gengivelse af beviser.
- 38 Der skal først foretages en samlet bedømmelse af Tilly-Sabcos første anbringendes femte led, det andet anbringende, det tredje anbringendes tredje led og det fjerde anbringendes første og andet led, som i det væsentlige vedrører en forkert fortolkning af artikel 162 og 164 i forordning nr. 1234/2007, og dernæst en samlet bedømmelse af det første anbringendes første til fjerde led vedrørende en forkert fortolkning af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011.

Det første anbringendes femte led, det andet anbringende, det tredje anbringendes tredje led og det fjerde anbringendes første og andet led vedrørende en forkert fortolkning af artikel 162 og 164 i forordning nr. 1234/2007

Parternes argumenter

- 39 Med det første anbringendes femte led har Tilly-Sabco gjort gældende, at Retten har angivet en selvmodsigende begrundelse i den appellerede dom, idet den forkastede søgsmålets første anbringendes andet led.
- 40 I denne forbindelse er Tilly-Sabco af den opfattelse, at det, som Retten har anført i den appellerede doms præmis 149 og 255 om Kommissionens argumentation, påviser magtfordrejning, for så vidt som Kommissionen anvendte artikel 164 i forordning nr. 1234/2007, idet den udnyttede forvaltningskomitéen med henblik på at træffe den politiske beslutning at afskaffe eksportrestitutionerne, som skulle have været truffet alene i henhold til forordningens artikel 162.
- 41 Retten har navnlig i den appellerede doms præmis 162-164 set bort fra, at Kommissionen i oktober 2013 undlod at vedtage en ny periodevis forordning, der i givet fald skulle fastholde restitutionsbeløbene på 0 EUR baseret på den aktuelle situation på markedet, som Kommissionen tidligere havde gjort, når niveauet for restitutionerne blev fastholdt.
- 42 Med det andet anbringende har Tilly-Sabco foreholdt Retten, at den har tilsidesat artikel 164, stk. 2, i forordning nr. 1234/2007 og givet en selvmodsigende begrundelse i den appellerede dom ved at forkaste Tilly-Sabcos andet anbringende vedrørende generaldirektøren for Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikters manglende kompetence til at undertegne den omtvistede forordning, idet Retten i den appellerede doms præmis 200 forkastede Tilly-Sabcos argument om, at den omtvistede forordning ikke skal kvalificeres som et periodevist landbrugsinstrument.
- 43 I denne forbindelse har Tilly-Sabco gjort gældende, at det er ubestridt, at den omtvistede forordning ikke er blevet fornyet, og at det heraf kan udledes, at den ikke kan kvalificeres som et periodevist landbrugsinstrument. Tilly-Sabco har anført, at det var Kommissionens praksis hver tredje måned at vedtage forordninger om restitutionerne, og at Kommissionen havde besluttet ikke at indkalde forvaltningskomitéen i oktober 2013 med henblik på at genberegne niveauet for eksportrestitutionerne. Hvis der var tale om et periodevist landbrugsinstrument, skulle Kommissionen imidlertid have foretaget denne genberegning.

- 44 Med det tredje anbringendes tredje led har Tilly-Sabco gjort gældende, at den appellerede doms præmis 253-259 er behæftet med en selvmodsigende begrundelse, for så vidt som det heri er anført, at eksportrestitutionernes fastsættelse til nul var en del af den progressive nedsættelse af disse restitutioners beløb, og at denne nedsættelse ikke var strukturelt forskellig fra de tidligere nedsættelser. Efter Tilly-Sabcos opfattelse udgjorde den progressive nedsættelse en politisk beslutning og ikke en anvendelse af kriterierne i artikel 164, stk. 3, i forordning nr. 1234/2007, hvilket Kommissionen anerkendte i sit svarskrift i første instans, idet den her henviste til den internationale forpligtelse, der blev påtaget i denne forbindelse.
- 45 Med det fjerde anbringendes første led har Tilly-Sabco foreholdt Retten, at den i den appellerede dom har angivet en selvmodsigende begrundelse og tilsidesat artikel 164, stk. 3, litra a), i forordning nr. 1234/2007 ved i den appellerede doms præmis 301 og 302 at lægge vægt på forskellige referenceperioder og strække sig over en årrække i forbindelse med den i henhold til denne bestemmelse påkrævede vurdering af »situationen« på verdensmarkedet og det indre marked.
- 46 Med det fjerde anbringendes andet led har Tilly-Sabco gjort gældende, at Retten tilsidesatte artikel 164, stk. 3, litra b), i forordning nr. 1234/2007 ved at tiltræde et urigtigt skøn, som Kommissionen havde anlagt. Tilly-Sabco har anført, at Retten i den appellerede doms præmis 289 konstaterede, at prisforskellen i forhold til kyllinger med oprindelse i Brasilien var vurderet til 44,73 EUR pr. 100 kg. Tilly-Sabco har påpeget, at denne forskel er konsekvent, og at den påbyder, at der tildeles eksportrestitutioner. Endvidere tog Retten kun verdensmarkedet i betragtning og ikke ligeledes det indre marked, som bestemmelsen foreskriver.
- 47 Kommissionen har bestridt Tilly-Sabcos argumentation og bl.a. gjort gældende, at argumentationen skyldes manglende forståelse af de mål, der forfølges med den fælles landbrugspolitik ved tildeling af eksportrestitutioner.

Domstolens bemærkninger

- 48 Det bemærkes indledningsvis, at Tilly-Sabco med sin argumentation vedrørende de selvmodsigende begrundelser, som Retten har anført i den appellerede dom, egentlig anfægter Rettens vurdering af den omtvistede forordnings lovlighed i forhold til artikel 162 og 164 i forordning nr. 1234/2007, idet Retten har forkastet samtlige de af Tilly-Sabcos anbringender og argumenter, der anfægtede denne lovlighed.
- 49 Det bemærkes endvidere, at det følger af ordlyden af artikel 39 TEUF og 40 TEUF, sammenholdt med 65. og 77. betragtning til forordning nr. 1234/2007 samt denne forordnings artikel 164, stk. 3, litra b), at hovedformålet med tildeling af eksportrestitutioner i givet fald er at stabilisere det indre marked, således som Kommissionen med rette har anført.
- 50 I denne henseende giver artikel 162 i forordning nr. 1234/2007 Kommissionen en skønsbeføjelse til eventuelt at indføre eksportrestitutioner og til følgelig at fjerne enhver indført restitution.
- 51 I henhold til forordningens artikel 164, stk. 2, fastsætter Kommissionen bl.a. restitutionerne med regelmæssige mellemrum mindst en gang hver tredje måned, idet restitutionerne dog kan fastholdes på samme niveau i mere end tre måneder eller om fornødent ændres inden for tidsintervallet.
- 52 Artikel 164, stk. 3, i forordning nr. 1234/2007 præciserer de aspekter, der skal tages hensyn til, når der fastsættes restitutioner, idet Kommissionen kan lægge vægt på et eller flere af disse aspekter.

- 53 Ifølge forordningens artikel 164, stk. 3, litra a), kan Kommissionen således tage hensyn til situationen og den forventede udvikling i priserne for produktet og de disponible mængder på det indre marked samt til priserne for produktet på verdensmarkedet. I henhold til samme artikels stk. 3, litra b), kan der tages hensyn til den fælles markedsordnings mål, som er at sikre ligevægt og en naturlig udvikling i priser og samhandel på dette marked.
- 54 Først og fremmest følger det heraf, at eftersom navnlig artikel 164, stk. 3, i forordning nr. 1234/2007 ikke fastsætter noget specifikt beløb eller nogen særlig beregningsmetode, er der ikke noget til hinder for, at Kommissionens vurdering af aspekterne i denne bestemmelse kan resultere i, at beløbene midlertidigt fastsættes til nul.
- 55 Eftersom forordningens artikel 164, stk. 2, endvidere foreskriver, at Kommissionen enten kan fastholde restitutionerne på samme niveau i mere end tre måneder eller ændre dem inden for tidsintervallet, kan det ikke antages, at bestemmelsen pålægger Kommissionen at indkalde til møder i forvaltningskomitéen hver tredje måned alene med henblik på at gøre opmærksom på forlængelser af tidligere fastsatte restitutioner. En sådan fortolkning, hvorefter Kommissionen og forvaltningskomitéen ville være forpligtede til at afholde unødige møder, ville være uforenelig med princippet om god forvaltningsskik.
- 56 Eftersom Kommissionen endelig i henhold til selve ordlyden af artikel 164, stk. 3, i forordning nr. 1234/2007 kan fastsætte eksportrestitutionerne på grundlag af et eller flere af de i denne bestemmelse opregnede aspekter, må det antages, at en forordning, som er vedtaget i henhold til denne bestemmelse, ikke er behæftet med et åbenbart urigtigt skøn, hvis skønsvurderingen gyldigt kunne baseres på mindst et af disse aspekter.
- 57 I den foreliggende sag fremgår det for det første af den omtvistede forordnings artikel 1, stk. 1, samt anden og tredje betragtning til denne forordning, at Kommissionen, da den vedtog forordningen, ikke i henhold til artikel 162 i forordning nr. 1234/2007 fjernede tidligere tildelte eksportrestitutioner, som var fastsat til et positivt beløb, men fastsatte de omtvistede eksportrestitutioner til nul i henhold til artikel 164 i forordning nr. 1234/2007.
- 58 For det andet er det ubestridt, at denne fastsættelse var baseret på bl.a. det kriterium, som er opregnet i artikel 164, artikel 3, litra b), i forordning nr. 1234/2007.
- 59 Det klagepunkt, som Tilly-Sabco har rettet mod Retten, hvorefter Retten i forbindelse med sin vurdering ikke tog hensyn til det indre marked og ikke anerkendte, at prisforskellen i forhold til kyllinger med oprindelse i Brasilien påbød, at der skulle tildeles eksportrestitutioner, beror på en urigtig læsning af den appellerede dom, idet Retten i den appellerede doms præmis 282-294 har foretaget en grundig undersøgelse af den aktuelle situation på det indre marked på det tidspunkt, hvor den omtvistede forordning vedtoges.
- 60 Således som Kommissionen med rette har anført, beror denne argumentation endvidere på en misforståelse af formålene med eksportrestitutioner i almindelighed og af artikel 164, stk. 3, litra b), i forordning nr. 1234/2007 i særdeleshed, idet en prisforskel ikke i sig selv påbyder tildeling af eksportrestitutioner.
- 61 Det følger heraf, at Tilly-Sabcos argumentation vedrørende Rettens tilsidesættelse af artikel 164, stk. 3, litra b), i forordning nr. 1234/2007 er helt grundløs.
- 62 På denne baggrund og i overensstemmelse med, hvad der er anført i denne doms præmis 56, må den argumentation, hvormed Tilly-Sabco bestrider Rettens vurdering af den omtvistede forordnings lovlighed i henhold til artikel 164, stk. 3, litra a), i forordning nr. 1234/2007, forkastes som irrelevant.

- 63 For det tredje kan Tilly-Sabcos argumentation om, at Kommissionen undlod at vedtage en ny forordning i oktober 2013, under alle omstændigheder, henset til betragtningerne i denne doms præmis 55, og selv hvis den antages til realitetsbehandling, ikke tiltrædes. Det følger endvidere heraf, at der ved denne argumentation på ingen måde drages tvivl om generaldirektøren for Generaldirektoratet for Landbrug og Udvikling af Landdistrikters kompetence til at undertegne den omtvistede forordning.
- 64 For så vidt som Tilly-Sabco for det fjerde er af den opfattelse, at de forhold, som selskabet har påberåbt sig for Retten, godtgør, at der foreligger magtfordrejning, skal det bemærkes, at en retsakt kun er udtryk for magtfordrejning, såfremt det på grundlag af objektive, relevante og samstemmende indicier fremgår, at den må antages at være truffet udelukkende eller dog i det mindste overvejende for at forfølge andre formål end dem, der er angivet, eller for at omgå en fremgangsmåde, der særligt er fastsat ved traktaten, for at imødegå konkret foreliggende vanskeligheder (dom af 4.12.2013, Kommissionen mod Rådet, C-117/10, EU:C:2013:786, præmis 96).
- 65 Det må imidlertid konstateres, at Tilly-Sabco ikke har fremlagt sådanne indicier.
- 66 Hvad for det første angår Kommissionens hensigter i forbindelse med vedtagelsen af den omtvistede forordning er der ikke nogen af oplysningerne i sagsakterne, som kan give anledning til at antage, at Kommissionen udelukkende eller dog i det mindste overvejende forfulgte andre mål end det, der fremgår af anden og tredje betragtning til den omtvistede forordning, nemlig fastsættelse af eksportrestitutioner i henhold til artikel 164 i forordning nr. 1234/2007.
- 67 I denne forbindelse bemærkes, at denne bestemmelse indrømmer Kommissionen et vidt skøn, og at den omstændighed, at Kommissionen i oktober 2013 undlod at vedtage en ny forordning, og at den angiveligt henviste til internationale forpligtelser forud for vedtagelsen af den omtvistede forordning, ikke kan kvalificeres som objektive, relevante og samstemmende indicier, der godtgør, at Kommissionen forfulgte andre mål end dem, som bl.a. er opregnet i artikel 164, stk. 3, litra b), i forordning nr. 1234/2007.
- 68 For det andet har Tilly-Sabco ikke gjort gældende, at Kommissionen har haft til hensigt at omgå en procedure, som er fastsat i henhold til den primære ret.
- 69 Af de ovenstående betragtninger kan det ikke udledes, at Retten har begået nogen retlig fejl, som kan begrunde ophævelse af den appellerede dom.
- 70 På denne baggrund skal det første anbringendes femte led, det andet anbringende, det tredje anbringendes tredje led og det fjerde anbringendes første og andet led forkastes som ugrundede.

Det første anbringendes første til fjerde led vedrørende en forkert fortolkning af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011

Parternes argumenter

- 71 Tilly-Sabco har med det første appelanbringendes første led gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 89 og 90 har foretaget en urigtig vurdering med hensyn til begrebet »forholdsmæssig tidsfrist« i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011.
- 72 Denne bestemmelse har, idet den foreskriver, at »[t]idsfristerne skal være forholdsmæssigt afpassede og give [...]medlemmerne [af forvaltningskomitéen] mulighed for tidligt og effektivt at gennemgå udkastet til gennemførelsesretsakter og give udtryk for deres synspunkter«, til hensigt at sikre dette udvalg tilstrækkelig tid til at gøre sig overvejelser og analysere.

- 73 Den omstændighed, at udkastet til den omtvistede forordning, som indeholdt restitutionstallene, blev forelagt medlemmerne af forvaltningskomitéen efter kl. 13:00, mens komitéens møde blev afsluttet kl. 15:46, gav ikke medlemmerne »mulighed for tidligt og effektivt at gennemgå udkastet til gennemførelsesretsakter og give udtryk for deres synspunkter«, og der foreligger således ikke en »forholdsmæssig tidsfrist« som omhandlet i den nævnte bestemmelse.
- 74 Med det første anbringendes andet led har Tilly-Sabco anført, at Retten har tilsidesat denne bestemmelse ved at fastslå, at den pågældende situation var af hastende karakter, mens Kommissionen ikke havde anført til, at der var tale om et hastetilfælde.
- 75 Tilly-Sabco har anført, at den i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011 fastsatte frist kan tilsidesættes i »behørigt begrundede tilfælde«, idet den kan afkortes »under hensyntagen til, hvor meget sagen haster«. Tilly-Sabco har gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 111 og 112 fastslog, at Kommissionen ikke havde anført, at den pågældende sag var hastende, og at Retten ikke desto mindre i den appellerede doms præmis 113-119 fastslog, at den pågældende situation var af hastende karakter, hvilket begrundede, at den nævnte frist ikke blev overholdt.
- 76 Ved at anføre sådanne præmisser har Retten ikke alene anvendt en begrundelse, som Kommissionen ikke havde påberåbt sig, men ligeledes givet en selvmodsigende begrundelse i den appellerede dom. Endvidere er der ikke blevet godtgjort nogen risiko for lækage af de foreslåede værdier, og denne er ikke omfattet af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, hvorfor den ikke kan begrunde, at fristen for undersøgelsen af det pågældende udkast ikke skal gælde. Standardforretningsordenen fastsætter, at der er tale om særligt hastende tilfælde, »[n]avnlig hvis menneskers eller dyrs sundhed er truet«.
- 77 Med det første anbringendes tredje led har Tilly-Sabco gjort gældende, at Retten har tilsidesat formålet med fristen i den nævnte bestemmelse.
- 78 Tilly-Sabco har anført dels, at bestemmelsen kræver, at udkastet til den gennemførelsesretsakt, hvoraf det foreslåede restitutionsbeløb fremgår, skal forelægges inden for den fastsatte frist, dels at Retten i den appellerede doms præmis 93 har anført, at oplysningerne vedrørende situationen på det pågældende marked var blevet fremsendt til medlemmerne af forvaltningskomitéen rettidigt. Fremsendelsen af disse dokumenter kan imidlertid ikke afhjælpe den manglende overholdelse af fristen for forelæggelse af udkastet til den omtvistede forordning.
- 79 I modsætning til, hvad Retten har ladet sig forstå i den appellerede doms præmis 95, har forelæggelsen af disse dokumenter ikke gjort medlemmerne i stand til at forhøre sig hos de pågældende operatører, herunder sagsøgeren, vedrørende det påtænkte restitutionsbeløb. Endvidere var disse dokumenter i intet tilfælde tilstrækkelige til at gøre medlemmerne af forvaltningskomitéen i stand til at fremsætte en velbegrundet udtalelse, eftersom det foreslåede beløb ikke var angivet.
- 80 Derfor har reelle drøftelser mellem medlemsstaterne inden forvaltningskomitéens møde eller mellem medlemmerne af komitéen under det møde, som blev afholdt om formiddagen den 18. juli 2013, ikke kunnet finde sted, og artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, som udtrykkeligt kræver, at medlemmerne af forvaltningskomitéen gives »mulighed for [...] effektivt« at gennemgå udkastet til gennemførelsesretsakter og give udtryk for deres synspunkter, er tilsidesat.
- 81 Med det fjerde led har Tilly-Sabco foreholdt Retten, at den har tilsidesat denne bestemmelse ved at godkende en af Kommissionens ulovlige praksisser, som ifølge det oplyste er anvendt siden 1962, idet Retten forkastede enhver forpligtelse til at begrunde anvendelsen af en afkortet tidsfrist. Tilly-Sabco har gjort gældende, at såfremt denne praksis virkelig fulgtes og var nødvendig, var der intet, som efter 39 års anvendelse heraf forhindrede Kommissionen i at tage hensyn til denne praksis i forbindelse med vedtagelsen af forordning nr. 182/2011.

- 82 Efter Kommissionens opfattelse er hensigten med det første anbringendes første til fjerde led udelukkende at rette en kritik af den appellerede dom, for så vidt som Retten med urette har fastslået, at Kommissionens høring af forvaltningskomitéen var lovlig. For så vidt angår fortolkningen af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011 og forvaltningskomitéens forretningsordens artikel 3 er den appellerede dom imidlertid ikke behæftet med nogen fejl.
- 83 Endvidere har Retten helt uafhængigt fastslået, at medlemmerne af forvaltningskomitéen som følge af de oplysninger om markedssituationen, som Kommissionen havde tilvejebragt, var i stand til at drøfte udkastet til den omtvistede forordning om formiddagen forud for vedtagelsen af forordningen, og at de ikke havde gjort nogen indsigelser imod Kommissionens handlemåde.
- 84 Under alle omstændigheder har Retten med rette i den appellerede doms præmis 123 og 124 bemærket, at reglerne om høring af en komité har til formål at sikre, at der tages hensyn til de beføjelser, som tilkommer medlemmerne, og ikke at beskytte økonomiske operatørers rettigheder. Disse operatører kan derfor ikke påberåbe sig en eventuel tilsidesættelse af disse regler.
- 85 Kommissionen har endvidere anført, at Retten i den appellerede doms præmis 125-129 for fuldstændighedens skyld har fastslået, at Tilly-Sabco ikke i overensstemmelse med Domstolens praksis har godtgjort, at resultatet af proceduren ville have været anderledes, såfremt den påståede tilsidesættelse ikke forelå. Appelskriftet indeholder imidlertid ingen oplysninger, der kan afkræfte denne konstatering, selv om der i den foreliggende sag hverken er retlige eller materielle hindringer for at fremsætte bevis herfor. Det må således fastslås, at resultatet af forvaltningskomitéens drøftelser ville have været det samme, hvis forvaltningskomitéen havde haft en ti dage længere frist til at gennemgå udkastet til den omtvistede forordning, eftersom samtlige oplysninger ville have ført til, at restitutionerne blev fastsat til nul.

Domstolens bemærkninger

- 86 I den appellerede doms præmis 83-120 har Retten fundet, at Kommissionens omtvistede praksis, som er beskrevet i dommens præmis 76-78 og i det væsentlige består i, at Kommissionen under møderne i forvaltningskomitéen kun forelægger udkast til forordninger, der kvalificeres som »standard«, og som adskiller sig fra de forordninger, som de erstatter ved en enkelt ændring af de tal, som de fastsætter, opfylder kravene i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011.
- 87 Mens Tilly-Sabco har anfægtet, at denne praksis opfylder de nævnte krav, har Kommissionen anført, at Rettens præmisser er velbegrundede, og endvidere gjort gældende, at Tilly-Sabco under alle omstændigheder ikke kan påberåbe sig en tilsidesættelse af denne bestemmelse, såfremt den måtte anses for godtgjort.
- 88 I denne forbindelse skal det indledningsvis bemærkes, at selv om der kun findes én definition af begrebet »forordning« i artikel 288, stk. 2, TEUF, sonder TEUF mellem »lovgivningsmæssige« forordninger, som vedtages i henhold til den almindelige eller særlige lovgivningsprocedure, jf. artikel 289 TEUF, »delegerede« forordninger, som vedtages af Kommissionen og tilsigter at udbygge eller ændre visse ikke-væsentlige bestemmelser i den lovgivningsmæssige retsakt, jf. artikel 290 TEUF, og endelig »gennemførelses«-forordninger, jf. artikel 291 TEUF.
- 89 I henhold til artikel 291, stk. 1, TEUF tilkommer det i princippet medlemsstaterne at træffe alle de nationale foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre Unionens juridisk bindende retsakter. I henhold til artikel 291, stk. 2, TEUF kan Kommissionen, med undtagelse af specifikke tilfælde, kun vedtage gennemførelsesretsakter, når ensartede betingelser for gennemførelse af Unionens juridisk bindende retsakter er nødvendige, og disse retsakter tildeler Kommissionen gennemførelsesbeføjelser.

- 90 I denne forbindelse vedrører artikel 291, stk. 3, TEUF medlemsstaternes kontrol med Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser, idet den præciserer, at Europa-Parlamentet og Rådet ved »lovgivningsmæssig« forordning på forhånd fastsætter generelle regler og principper for, hvordan denne kontrol skal udøves.
- 91 Det fremgår af den første henvisning i og fjerde betragtning til forordning nr. 182/2011, som henviser til artikel 291, stk. 3, TEUF og gentager ordlyden af denne bestemmelse, syvende betragtning til denne forordning og forordningens artikel 3, stk. 7, hvoraf det følger, at forordningen indfører den kontrolmekanisme, der kræves i henhold til artikel 291, stk. 3, TEUF, samt af femte betragtning til forordning nr. 182/2011, hvorefter denne forordning tilsigter at afspejle de institutionelle krav i TEUF, at forordningen udgør en »lovgivningsmæssig« forordning.
- 92 Forordning nr. 182/2011, som erstattede afgørelse 1999/468, fastsætter derfor de generelle regler og principper for, hvordan der skal udøves kontrol.
- 93 Ifølge ottende og niende betragtning til forordning nr. 182/2011 er antallet af procedurer af hensyn til forenkling nedsat til to, således at alene rådgivningsproceduren og undersøgelsesproceduren er opretholdt, og de fælles procedureregler for udvalgene, herunder de centrale bestemmelser om deres funktion, finder anvendelse.
- 94 I forbindelse med den undersøgelsesprocedure, der er omhandlet i artikel 5 i forordning nr. 182/2011, og som finder anvendelse i den foreliggende sag, afgiver udvalget udtalelse med det flertal, der er fastsat i artikel 16, stk. 4 og 5, TEU eller efter omstændighederne artikel 238, stk. 3, TEUF. I henhold til artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 182/2011 kan udkastet til gennemførelsesretsakten ikke vedtages, såfremt denne udtalelse er negativ.
- 95 De væsentligste bestemmelser om rådgivningsprocedurer og undersøgelsesprocedurer fremgår af artikel 3 i forordning nr. 182/2011.
- 96 For så vidt angår indholdet af de regler, der er indført ved artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, skal disse regler sammenholdes med de tilsvarende bestemmelser i de komitologi-afgørelser, der var gældende i den periode, hvor Kommissionens omtvistede praksis blev oprettet.
- 97 I denne henseende skal det for det første bemærkes, at mens komitologi-afgørelserne bestemte, at et udkast til de foranstaltninger, der skulle træffes, skulle forelægges udvalget, kræver artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, at udkastet til den gennemførelsesretsakt, der skal vedtages, forelægges dette udvalg.
- 98 Mens komitologi-afgørelserne for det andet ikke foreskrev nogen tidsfrist mellem forelæggelsen af udkastet til foranstaltningerne, fremsendelsen af udkastet til dagsorden og afholdelsen af det pågældende møde i forvaltningskomitéen, gælder der i henhold til forordning nr. 182/2011, bortset fra i behørigt begrundede tilfælde, en tidsfrist på mindst 14 dage mellem forelæggelsen for forvaltningskomitéen af udkastet til gennemførelsesretsakt og udkastet til dagsorden og indkaldelsen til møde i denne komité.
- 99 For det tredje må det konstateres, at ordlyden i forordning nr. 182/2011 vedrørende fastsættelse af fristen for, hvornår udvalget afgiver sin udtalelse, er identisk med den, der var anvendt i komitologi-afgørelserne. Den anden tidsfrist kan således fastsættes af formanden for komitéen under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster.

- 100 For det fjerde bekræftes den omstændighed, at der er indsat to forskellige tidsfrister i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, ved anvendelsen af flertalsform i det store flertal af sprogversionerne af bestemmelsens sidste sætning, »[t]idsfristerne skal være forholdsmæssigt afpassede og give«, og ved det forhold, at artikel 3, stk. 7, tredje afsnit, foreskriver to lignende tidsfrister i forbindelse med den nye behandling af en appelsag.
- 101 For det femte skal det konstateres, at selv om den første af disse to tidsfrister kan afkortes »i behørigt begrundede tilfælde«, og den anden kan fastsættes »under hensyntagen til, hvor meget sagen haster«, skal de begge være »forholdsmæssigt afpassede og give udvalgsmedlemmerne mulighed for tidligt og effektivt at gennemgå udkastet til gennemførelsesretsakter og give udtryk for deres synspunkter«.
- 102 På denne baggrund må det lægges til grund, at den første tidsfrist skal gøre det muligt for medlemmerne af forvaltningskomitéen at foretage en objektiv gennemgang af udkastet til gennemførelsesretsakten inden ethvert møde, og den anden frist skal gøre det muligt for medlemmerne at give udtryk for deres synspunkter i forhold til udkastet. Denne betragtning understøttes af artikel 3, stk. 4, i forordning nr. 182/2011, som præciserer, at indtil »udvalget har afgivet udtalelse, kan ethvert medlem af udvalget foreslå ændringer«.
- 103 Eftersom artikel 291, stk. 3, TEUF udtrykkeligt foreskriver, at medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af de gennemførelsesbeføjelser, der er blevet den tillagt i medfør af artikel 291, stk. 2, TEUF, skal det i øvrigt lægges til grund, at den første frist ligeledes tilsigter at sikre, at medlemsstaternes regeringer gennem deres medlemmer af forvaltningskomitéen modtager oplysning om Kommissionens forslag, således at disse regeringer gennem interne og eksterne konsultationer kan definere et standpunkt med henblik på i forvaltningskomitéen hver især at sikre deres egne interesser.
- 104 Således som det fremgår af artikel 3, stk. 7, i forordning nr. 182/2011 er medlemmerne af forvaltningskomitéen de nævnte regeringers repræsentanter, hvilke regeringer det tilkommer at træffe bestemmelse om et passende niveau for deres repræsentation på procedures forskellige stadier.
- 105 Henset til disse betragtninger må det konstateres, at en praksis, hvorefter udkast til gennemførelsesretsakter kun forelægges forvaltningskomitéen under møder, der er indkaldes til med henblik på en gennemgang af retsakten, er uforenelig med såvel ordlyden af som de mål, der forfølges i artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011. Ved denne fremgangsmåde overholder Kommissionen således ikke den første tidsfrist på 14 dage.
- 106 En sådan praksis strider endvidere imod opbygningen af forordning nr. 182/2011, idet artikel 8 heri giver Kommissionen mulighed for om nødvendigt at vedtage forordninger, der finder umiddelbar anvendelse uden forudgående forelæggelse for forvaltningskomitéen.
- 107 Endelig er praksissen, som hindrer forvaltningskomitéens medlemmer i at give udtryk for deres synspunkter og foreslå ændringer på andre tidspunkter end under det pågældende møde, i strid med forordningens artikel 3, stk. 4, første afsnit, hvorefter medlemmerne skal være i stand hertil på ethvert tidspunkt inden vedtagelsen af retsakten.
- 108 For så vidt angår begrundelsen af Kommissionens manglende overholdelse af den første frist på 14 dage, dvs. risiko for lækage, skal det bemærkes, at en accept af denne begrundelse ville betyde, at Kommissionen blev indrømmet systematisk dispensation fra at overholde den første tidsfrist, eftersom denne risiko, således som Kommissionen selv har anført, i princippet altid foreligger. Undtagelsen ville ligeledes få en systematisk karakter, såfremt det, som Retten har gjort i den appellerede doms præmis 113-115, antoges, at der pludselig opstår en hastende situation, hver gang en gennemførelsesforordning skal vedtages.

- 109 Der kan endvidere ikke udledes andre konklusioner af den i femte betragtning til forordning nr. 182/2011 anførte henvisning til målet om effektive procedurer såvel som til den erfaring, der er indhøstet, og den fælles praksis, der er fulgt i forbindelse med gennemførelsen af afgørelse 1999/468 for så vidt angår navnlig vedtagelse af standardgennemførelsesforordninger, som adskiller sig fra de forordninger, som de erstatter ved en enkelt ændring af de tal, der er blevet opdateret og vedtaget efter hvert møde i forvaltningskomitéen.
- 110 I denne forbindelse skal det bemærkes, at artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011 ikke viderefører en løbende praksis, men ændrer denne væsentligt, bl.a. ved at indføre den første tidsfrist på 14 dage, sondre mellem formålet med denne frist og formålet med den frist, som ligger forud for forvaltningskomitéens afgivelse af en udtalelse, og forbyde, at fristerne afkortes uforholdsmæssigt eller i et sådant omfang, at de mister deres formål.
- 111 Det skal ligeledes bemærkes, at Parlamentet og Rådet har nedsat antallet af kontrolprocedurer til to, og at disse procedurer reguleres ved en række fælles bestemmelser af hensyn til forenkling. Der ville imidlertid i det væsentlige opstå en underkategori af procedurer, der reguleredes i henhold til andre regler, såfremt en anden praksis for vedtagelse af de mest almindelige gennemførelsesforordninger blev fulgt.
- 112 Ikke alene ville denne fremgangsmåde mangle grundlag i forordning nr. 182/2011, men ligeledes være i strid med de formål, som EU-lovgiver har fastsat.
- 113 Det følger heraf, at selv om Kommissionens faste praksis var i overensstemmelse med de retlige rammer, der lå forud for vedtagelsen af den nævnte forordning, dvs. de rammer, som komitologi-afgørelserne fastlagde, er ændringen af den primære ret i form af vedtagelsen af EUF-traktaten såvel som de heraf følgende ændringer af den afledte ret i form af vedtagelsen af forordning nr. 182/2011 til hinder for, at Kommissionen fortsat kan følge denne praksis.
- 114 Henset til bl.a. konstateringerne i denne doms præmis 90, 91, 94, 95 og 102-104 bemærkes for det andet, at de krav, som følger af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, udgør væsentlige procedureregler, der er fastsat i EUF-traktaten, og som omfatter væsentlige formforskrifter med hensyn til procedurens lovlighed, hvis tilsidesættelse medfører, at den pågældende retsakt er ugyldig (jf. i denne retning og analogt dom af 10.2.1998, Tyskland mod Kommissionen, C-263/95, EU:C:1998:47, præmis 32, af 24.6.2014, Parlamentet mod Rådet, C-658/11, EU:C:2014:2025, præmis 80, og af 23.12.2015, Parlamentet mod Rådet, C-595/14, EU:C:2015:847, præmis 35).
- 115 Domstolen har navnlig gentagne gange fastslået, at en manglende overholdelse af procedureregler vedrørende vedtagelse af en bebyrdende retsakt udgør en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter, og at det, hvis Unionens retsinstanser efter en undersøgelse af den pågældende retsakt fastslår, at den ikke er blevet behørigt vedtaget, tilkommer disse retsinstanser at drage konsekvenserne af en tilsidesættelse af en væsentlig formskrift og derfor annullere den retsakt, der er behæftet med en sådan mangel (dom af 4.9.2014, Spanien mod Kommissionen, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, præmis 103, og af 24.6.2015, Spanien mod Kommissionen, C-263/13 P, EU:C:2015:415, præmis 56).
- 116 Uden at det er nødvendigt at tage stilling til Kommissionens argument om formaliteten vedrørende Tilly-Sabcos anbringende om tilsidesættelse af artikel 3, stk. 3, i forordning nr. 182/2011, er det således tilstrækkeligt at bemærke, at det påhviler Unionens retsinstanser, når disse fastslår en sådan manglende overholdelse, at undersøge dette af egen drift (dom af 24.6.2015, Spanien mod Kommissionen, C-263/13 P, EU:C:2015:415, præmis 56).
- 117 På baggrund af ovenstående betragtninger må det første anbringendes første til fjerde led tages til følge.
- 118 Under disse omstændigheder, og uden at det er fornødent at behandle de øvrige anbringender, må den appellerede dom ophæves.

Søgsmålet i første instans

- 119 Ifølge artikel 61, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol kan Domstolen, hvis den ophæver den af Retten truffede afgørelse, enten selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.
- 120 I det foreliggende tilfælde er sagen moden til påkendelse.
- 121 På baggrund af de betragtninger, der fremgår af denne doms præmis 86-118, må den omtvistede forordning annulleres på grund af en tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter.

Opretholdelse af den omtvistede forordnings virkninger indtil erstatningen heraf med en ny forordning

- 122 Det bemærkes, at Domstolen i medfør af artikel 264, stk. 2, TEUF, dersom den skønner det nødvendigt, kan angive, hvilke af en annulleret retsakts virkninger der skal betragtes som bestående.
- 123 Selv om det ved nærværende appelsag er blevet konstateret, at den omtvistede forordning blev truffet under tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter, er der derimod ikke blevet konstateret nogen fejl, der berører denne retsakts overensstemmelse med forordning nr. 1234/2007, idet den omfatter de foranstaltninger, som er nødvendige for gennemførelsen af sidstnævnte forordning.
- 124 Det ville derfor ikke alene kunne underminere denne gennemførelse, men ligeledes påvirke retssikkerheden, såfremt den omtvistede forordning blev annulleret, uden at dens virkninger blev opretholdt, indtil den blev erstattet med en ny retsakt.
- 125 Under disse omstændigheder skal virkningerne af den omtvistede forordning opretholdes, indtil en ny retsakt, der skal erstatte den, træder i kraft.

Sagsomkostninger

- 126 I henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, såfremt appellen tages til følge, og Domstolen selv endeligt afgør sagen.
- 127 I henhold til samme reglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af reglementets artikel 184, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 128 Da Kommissionen har tabt sagen, og Tilly-Sabco har nedlagt påstand om, at Kommissionen bør betale sagsomkostningerne, pålægges Kommissionen at betale disse.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Første Afdeling):

- 1) **Den Europæiske Unions Rets dom af 14. januar 2016, Tilly-Sabco mod Kommissionen (T-397/13, EU:T:2016:8), ophæves.**
- 2) **Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 689/2013 af 18. juli 2013 om fastsættelse af eksportrestitutioner for fjerkrækød annulleres.**
- 3) **Virkningerne af gennemførelsesforordning nr. 689/2013 opretholdes, indtil en ny retsakt, der skal erstatte den, træder i kraft.**

4) Europa-Kommissionen betaler sagsomkostningerne.

Underskrifter